

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Humięcki Zygmunt: Zbiorowy układ pracy dla cegieł położonych w 59 obwodzie
Inspekcji Pracy

Źródło:

Życie Gospodarcze Rok 18 1939 numer 11, strony 154-155

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

Zbiorowy układ pracy dla cegieł położonych w 59 obwodzie Inspekcji Pracy.

Z końcem miesiąca stycznia br. wypowiedziały związki zawodowe pracowników dotychczasowe układy zbiorowe w cegielniach w Poznaniu i najbliższych osiedlach podmiejskich. Związek Fabrykantów usiłował podjąć rozmowy z -zainteresowanymi związkami pracowniczymi, lecz z powodu zbyt daleko idącego żądania zwyczajki płac o ca 20% jak i żądania zawarcia układu zbiorowego na całe województwo, nie doszło ostatecznie do sfinalizowania układu.

Żądaniu związków zawodowych, o zawarcie jednej umowy na całe województwo poznańskie, jako życiowo i gospodarczo nieuzasadnionemu Związek Fabrykantów się oparł, przedstawiając Ministerstwu Opieki Społecznej odpowiedni memoriał i interweniując w Warszawie przez swych przedstawicieli. Ministerstwo Opieki Społecznej uwzględniając motywy poruszone w memoriale odstąpiło od przysłania Komisji Rozjemczej, o co wniosły związki zawodowe, i zgodziło się na zawieranie układów zbiorowych w poszczególnych rejonach z tym, że w wypadku niedojścia do zgody tak pracodawcy jak i pracownicy winni złożyć rozstrzygnięcie w ręce dobrowolnego arbitra.

Ponieważ kilkakrotne konferencje nie doprowadziły do zawarcia układu, strony zgodziły się na rozstrzygnięcie sporu w drodze arbitrażu powołując na arbitra p. inż. Zygmunta Humięckiego z Poznania, który w dniu 17 maja 1937 r. wydał orzeczenie następującej treści:

Układ zbiorowy pracy

dla cegieł znajdujących się na terenie 59 obwodu Inspekcji Pracy, zawarty w Poznaniu w dniu 17 maja 1939 roku w formie dobrowolnego orzeczenia arbitrażowego.

Zgodnie z zapisem na arbitraż dokonany w dniu 12 maja 1939 r. przez następujące organizacje pracodawców i pracowników oraz poszczególnych właścicieli cegieł względnie ich pełnomocników:

ze strony pracodawców:

Związek Fabrykantów w Poznaniu ul. Rzeczypospolitej 1 w osobach dyr. Łyczywek Franciszek, Józef Wykowski, inż. Wacław Małecki, reprezentujący cegielnie:

Z. Ciesielczyk Poznań-Rataje, Poznańskie Zakłady Ceramiczne Poznań-Główna, J. G. Weidemann Poznań-Główna, Józef Wykowski Poznań-Solacz, W. Nowakowski i Synowie Fabianowo pow. Poznań, Ryszard Fechner Żabikowo pow. Poznań, Norbert Kindler Świerczewo pow. Poznań, Adam Glabisz Kotowo pow. Poznań, Dr. Z. Szymański Rudnicze pow. Poznań, Rakowicz i Walczak Junikowo pow. Poznań, St. Śmierchalski Jelonek pow. Poznań, M. Górecki i Sp. Wójtostwo pow. Śrem.

Okręgowy Związek Pracodawców w Poznaniu ul. Skarbowa 3 w osobach Syndyka Zegalskiego Tadeusza i Nenemana Bohdana, reprezentujący cegielnie:

M. Perkiewicz Mosina-Ludwikowo pow. Śrem, B. Neneman Mosina-Budzyń pow. Śrem, M. Czubek i Sp. Antonin pow. Poznań,

Feliks Gawroński właśc. cegielni w Dymaczewie Starym pow. Poznań, Anastazy Placko dzierż. cegielni parowej na Jeżycach w Poznaniu, Ignacy Glabisz, pełnomocnik cegielni w Iwnie pow. Środa, Wojciech Leśny pełnomocnik cegielni parowej Pysząca

pow. Śrem, Alojzy Grzegorzczak, kierownik cegielni Ostrowiecko pow. Śrem.

Ze strony pracobiorców:

Związek Robotników i Rzemieślników Zjednoczenia Zawodowego Polskiego w Poznaniu ul. Półwiejska 20 w osobach Brzeziński Stefan i Pawlak Walenty, Zjednoczenie Zawodowe „Praca Polska” w Poznaniu ul. Rzeczypospolitej 9 w osobach Odrebnym Kazimierz i Michalski Marian, Centralny Związek Robotników Przem. Budowl. Drzewnego Ceram. i Pokr. Zawodów w Polsce oddz. w Poznaniu ul. Stroma 24 w osobie Kowalewski Franciszek, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w Poznaniu ul. Skarbowa 4 w osobie Brzeziński Stanisław, Związek Związków Zawodowych w Polsce Okręgowa Rada Zawodowa Poznań ul. Działyńskich 7 w osobach Bronisław Wolek i Kazimierz Sobański, Polski Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowl. i Drzewnego oddział w Fabianowie pow. Poznań w osobach Walkowiak Franciszek i Wawrzyniak Marcin.

Arbiter inspektor pracy inż. Humięcki Zygmunt na posiedzeniu w dniu 17 maja 1939 r. w lokalu Inspekcji Pracy w Poznaniu po zapoznaniu się z aktami zatargu dotyczącego zawarcia układu zbiorowego pracy dla cegieł znajdujących się na terenie 59 Obw. Insp. Pracy i po wysłuchaniu oświadczeń stron postanowił

§ 1.

Dla cegieł znajdujących się na terenie m. Poznań i powiatów: poznańskiego, śremskiego i średzkiego ustala się następującą taryfę płac w groszach za godzinę pracy:

Cegielnie	Rzemieślnicy	Palacz przy kotł.	Palacz przy piecu	Robotn. ponad 21 lat i robotn. zatrudn. przy nakład. gliny w szache, wywóz z pieca, na garn i ustaw. w piecu	Robotn. poniżej 21 lat	Robotnica przy prasie	Robotnica przy innych prasach	Wóźnica dodatk. tygodniowy
Rudnicze Żabikowo Junikowo Kotowo Świerczewo Fabianowo Pozn. Z. Ceram. J. G. Weideman Wykowski-Solacz Ciesielczyk-Rataje	75	55	50	46	32	32	24	2.50
Jelonek Antonin Jeżyce-Poznań	68	50	45	42	29	29	22	2.25
Pysząca p. Śrem Wójtostwo p. Śrem Budzyń-Mosina p. Ś. Ludwikowo p. Śrem	60	44	40	35	25	25	20	2.00
Iwno Ostrowiecko	56	42	38	30	24	24	20	1.85
Dymaczewo Stare	53	39	35	25	22	22	20	1.75

§ 2.

Przy pracy akordowej stawki jednostkowe winny być tak ustalone aby zarobek robotnika był co najmniej

o 15 % wyższy od wymienionych w § 1 stawek. W razie niewyrobienia akordu nie z winy robotnika należy robotnikowi wypłacić wynagrodzenie odpowiadające taryfie godzinowej (§ 1).

§ 3.

Place stosowane w cegielniach objętych niniejszym postanowieniem o ile są wyższe nie mogą ulec obniżeniu i pozostają nadal w mocy.

§ 4.

Wypłata zarobków odbywa się co tydzień w dzień przyjęty miejscowym zwyczajem.

§ 5.

Czas pracy, udzielanie urlopów, wynagrodzenia za nadgodziny oraz wypowiedzenia stosunku najmu pracy regulują odnośne obowiązujące przepisy.

§ 6.

Godziny nieprzepracowane z powodu warunków atmosferycznych mogą być odpracowane zgodnie z art. 5 ustawy o czasie pracy z dnia 18. XII. 1919 r. (Dz. Urz. 94/33, poz. 734).

§ 7.

Wszelkie inne umowy ustalające warunki niższe, niż przewidziane w niniejszym postanowieniu tracą swą moc.

§ 8.

Postanowienia niniejsze obowiązują od 22 maja 1939 r. do 31 marca 1940 r. z tym, że o ile nie będzie wymówione na dwa miesiące przed jego wygaśnięciem tj. najpóźniej w dniu 31 I. 1940 r. obowiązują na rok następny i tak dalej z roku na rok.

Poznań, dnia 17 maja 1939 r.

Arbiter

(—) inż. Zygmunt Humięcki

Układy zbiorowe dla cegielń innych obwodów naszego województwa podamy w następnych numerach „Życia Gospodarczego“ z uwagi na to, że treść ich do chwili oddania numeru niniejszego do druku nie jest nam jeszcze wiadoma.

Pomyślna sytuacja gospodarcza Polski w marcu rb.

Bank Gospodarstwa Krajowego w następujący sposób charakteryzuje sytuację gospodarczą Polski w marcu 1939 r.

Pod wpływem wypadków politycznych, powodujących silne napięcie w stosunkach międzynarodowych, zaczął od połowy marca występować znacznie silniejszy od wpływ wkładów z instytucji finansowych w Polsce, którym dotknięte zostały w silniejszym stopniu, zwłaszcza instytucje oszczędnościowe.

Zdolność mobilizacyjna aparatu kredytowego była jednak zupełnie wystarczająca mimo, że na ultimo kwartału przypadały większe płatności. Miesiąc marzec był korzystny dla gospodarki skarbowej, co pozwoliło na zamknięcie ostatniego roku budżetowego nadwyżką dochodów w wysokości kilkunastu milionów złotych.

Dzięki rozszerzonej akcji kredytowej instytucji emisyjnej życie gospodarcze znalazło dostateczne pokrycie swych potrzeb obrotowych. Również korzystny na ogół stan wypłacalności przemysłu i handlu został utrzymany. Następstwem zaostrenia się sytuacji politycznej w Europie było osłabienie zainteresowania dla papierów wartościowych, połączone z silniejszym spadkiem kursów.

Wpływ wydarzeń politycznych na rynki towarowe Polsce był natomiast stosunkowo niewielki i tylko czę-

ściowo wywołał pewien nastrój wyczekiwania. Utrzymany został wysoki poziom produkcji przemysłowej zarówno w przemysłach wydobywczych, jak i przetwórczych. Obliczony przez Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen wskaźnik produkcji przemysłowej za marzec podniósł się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 2,5 % do 130,7 i był o 6,5 % wyższy, niż w marcu r. ub. Silniejszy wzrost wytwórczości w marcu wykazało zwłaszcza hutnictwo żelazne, a poza tym niektóre gałęzie przemysłu metalowo-maszynowego oraz przemysł elektrotechniczny. Do zwiększonej produkcji przystąpił przemysł mineralny i drzewny. Wywóz drzewa i materiałów drzewnych wykazał bardzo poważną zwiększkę. Wyższy stan zatrudnienia miał również przemysł chemiczny i częściowo spożywczy, jak również włókiennictwo, które w wielu działach pracowało intensywnie przy wyrobie towarów letnich. Liczba robotników, zatrudnionych w przemyśle wzrosła, co łącznie z uruchomieniem robót publicznych przyczyniło się do zmniejszenia bezrobocia.

Na rynkach zbożowych zaczęły w ostatnich tygodniach występować korzystniejsze tendencje cen.

Wywóz głównych artykułów rolniczych w marcu został utrzymany na poziomie z lutego.

Na POP i FON.

W dalszym ciągu podajemy czwartą kolejną listę subskrybcyj na POP. i ofiar na FON., złożonych przez firmy członkowskie Związku Fabrykantów w Poznaniu:

„Matra“, Poznań na POP. firma — 3.000 zł, personel — 1.300 zł.

Fabryka Mydła „Rekord“, Grudziądz na POP. firma — 700 zł, personel — 160 zł, na FON. firma — 127,90 zł.

Fabryka Papieru „Czerwonak“ na POP. firma — 3.900 zł, personel — 3.100 zł.

Józef Zagórski, Poznań, prócz podanej już kwoty 3.400 zł firma subskrybowała dodatkowo 12.100 zł czyli razem sumę zł 15.500.

Laboratorium Tadeusz Splitt, na POP. firma — 1.500 zł, personel — 260 zł, na FON. firma — 100 zł.

„Pol“, Poznań na POP. firma — 2.000 zł, na FON. personel — 430 zł.

Spółka Dzierżawna dawnej Fabryki Mebli W. Nowakowski i Synowie Ska z o. o. na POP. firma — 1.000 zł, personel — 2.420 zł.

W. Paetz, Poznań na POP. firma — 9.000 zł, personel — 1.000 zł.

Brunon Zenker, Żerków na POP. firma 3.600 zł, personel — 840 zł.

K. Nier Spadk., Fabryka kaflí, Ostrzeszów na POP. firma — 1.500 zł, personel — 100 zł. Personel na FON. 82,—.